

Zaaknummer : 1422018
Raadsvergadering : 24 februari 2026

Onderwerp : Investeringsvoorstel vervangingsprogramma infrastructuur 2026

Collegevergadering : 27 januari 2026
Portefeuillehouder : Wethouder H.A. Leliveld
Steller : Hans van den Berg / Koen Ottink tel. : 0545-250250
Team Advies en beheer openbare ruimte

Te nemen besluit

- 1 Instemmen met het investeringsprogramma 2026 voor het één op één vervangen van kapitaalgoederen in de openbare ruimte
- 2 Een krediet van € 6.500.000 beschikbaar stellen voor de voorbereiding, begeleiding en uitvoering van dat programma
- 3 De afschrijvingslasten voor het aandeel wegen, paden, civiele kunstwerken en openbare verlichting (groot € 5.900.000) dekken uit gereserveerde afschrijvingslasten van de begroting 2026
- 4 De afschrijvingslasten voor het aandeel riolering (groot € 600.000) dekken binnen het watertakenplan.

Waarom dit voorstel en wat is het effect

Veel kapitaalgoederen, zoals wegen, bruggen, riolering en verlichting in onze openbare ruimte bereiken het einde van de levensduur of hebben die al bereikt. Uitstel van vervangen leidt tot hogere onderhoudskosten, risico's voor (volks)gezondheid en verminderde kwaliteit van de openbare ruimte. Door dit krediet beschikbaar te stellen, kan het voorgestelde investeringsprogramma worden voorbereid en uitgevoerd. Zo houden we onze kapitaalgoederen op het vastgestelde kwaliteitsniveau.

Argumentatie**1.1 Het investeringsprogramma is noodzakelijk en uitvoerbaar**

Het investeringsprogramma geeft vorm aan het vervangen van de meest urgente wegen, recreatieve paden, riolering, civiele kunstwerken en openbare verlichting. Alle kapitaalgoederen zijn onderdeel van de activiteit 'wij zorgen voor onze kapitaalgoederen' binnen de programmabegroting. Het voorstel sluit aan op de uitgebreide behandeling van het Wegenbeleidsplan 2025-2029. Bij het samenstellen van het investeringsprogramma is rekening gehouden met zowel de interne als de externe capaciteit. Daarmee is afronding in 2027 geborgd.

2.1 Dit bedrag is benodigd voor realisering van het investeringsprogramma 2026

Het beschikbaar stellen van het krediet maakt de voorbereiding, uitvoering en afronding mogelijk in 2026 en (deels in) 2027. Het programma is integraal en doelmatig opgezet en benut alle koppelkansen vanuit de beheerdisciplines. Het maakt maximaal gebruik van bestaande contracten, waarbinnen de voorbereiding én uitvoering efficiënt en vlot kan plaatsvinden.

3.1 Er zijn voor vervangingsinvesteringen nog hiervoor gereserveerde kapitaalslasten binnen de begroting beschikbaar.

De wijziging van de afschrijvingstermijn van wegen in de financiële verordening heeft gezorgd voor structurele vrijval van € 375.000 aan afschrijvingslasten.

In te vullen door Griffie:

Raadsvergadering
0 zonder hoofdelijke stemming
0 met algemene stemmen
0 stemmen voor, stemmen tegen
0 aangenomen
0 verworpen

4.1 Er zijn voor investeringen aan het riool nog hiervoor gereserveerde kapitaalslasten binnen de begroting van het watertakenplan beschikbaar.

Kanttekeningen en risico's

Een achterstand bij het vervangen van kapitaalgoederen in de openbare ruimte betekent dat het aantal oude elektrische installaties, leidingen, kapotte wegen en zwakke bruggen groeit. Dat kan leiden tot incidenten met schades en claims en verhoogt het risico op letsel. Daarom kan niet vervangen leiden tot de noodzaak om wegen en bruggen te sluiten. Het laten oplopen van de achterstand vergroot risico's.

Voor wat betreft de uitvoering van een fors vervangingsprogramma speelt de krapte in bemensing en daarmee in voorbereidings- en uitvoeringscapaciteit. Het samenstellen van een reëel programma en de insteek op een efficiënt en projectmatig proces verkleint dat risico.

Financiën

Het vervangingsprogramma 2026 kent een vijftal onderdelen met een totaal investeringsniveau van 6,5 miljoen euro. Daarvan is voor € 600.000 dekking binnen het watertakenplan, met een jaarlijkse afschrijvingslast van € 15.000.

De overige € 5,9 miljoen levert na afronding jaarlijkse afschrijvingslasten op van € 120.200. De beschikbare ruimte voor afschrijvingslasten is na de aanpassing van de afschrijftermijn van wegen € 375.000. Na dit investeringsprogramma rest van die ruimte nog € 254.800.

De besteding, afschrijftermijn en afschrijvingslast per jaar binnen het voorgestelde programma is als volgt:

Onderdeel:	Investering:	Afschrijftermijn:	Afschrijvingslasten per jaar:
Riolering	€ 600.000	40 jaar	€ 15.000
Wegen en paden	€ 3.690.000	60 jaar	€ 61.500
Civiele kunstwerken	€ 1.250.000	40 jaar	€ 31.250
Openbare verlichting	€ 960.000	35 jaar	€ 27.450
Totaal:			€ 135.200

VN verdrag rechten van mensen met een beperking

Het voorstel draagt bij aan een inclusieve samenleving, omdat functionele en betrouwbare Infrastructuur onze wegen, straten en paden beter bruikbaar maakt én bovendien zorgt voor (sociale) veiligheid.

Duurzaamheid

In de voorbereiding en de uitvoering van de vervangingen worden de beleidsrichtingen vanuit het Wegenbeleidsplan en het Beleidsplan Openbare Verlichting gevolgd en ingevuld.

Binnen het bestaande opgaveteam wegenonderhoud krijgt duurzaamheid vorm in een levenscyclusbenadering. Dat betekent dat keuzes op het gebied van constructies, uitvoeringswijze en materialen worden gemaakt op basis van de milieu impact gedurende de gehele levensduur.

We maken werk met werk en gebruiken koppelkansen, zodat we met verschillende onderdelen op één locatie werken.

Communicatie

Bekendmaking van het besluit vindt plaats via Berkelbericht. Op het moment dat vervangingswerken worden opgepakt worden om- en aanwonenden geïnformeerd en waar nodig geraadpleegd.

Initiatief, participatie en rol gemeente

Team Advies en Beheer Openbare Ruimte is de initiatiefnemer vanuit haar beherende taken voor de producten wegen, paden, openbare verlichting, civiele kunstwerken en riolering. Het gaat nadrukkelijk om één op één vervangingen, in de zin van 'going concern'.

Planning en evaluatie

Het voorbereiden, uitvoeren en afronden van de vervangingen vindt grotendeels plaats in het kalenderjaar 2026. De verwachting is verder dat een aantal wegreconstructies kan doorlopen in 2027 en het vervangen van de bruggen kan doorlopen in 2027. Eind 2028 zijn alle werkzaamheden afgerond. Deze planning is onder voorbehoud van vaststelling op 24 februari 2026.

Alternatieven

Niet van toepassing.

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

drs. J. Jonker

drs. J.H.A. van Oostrum

Raadsvergadering : 24 februari 2026

De raad van de gemeente Berkeland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 27 februari 2026

b e s l u i t:

- 1 Instemmen met het investeringsprogramma 2026 voor het één op één vervangen van kapitaalgoederen in de openbare ruimte
- 2 Een krediet van € 6.500.000 beschikbaar stellen voor de voorbereiding, begeleiding en uitvoering van dat programma
- 3 De afschrijvingslasten voor het aandeel wegen, paden, civiele kunstwerken en openbare verlichting (groot € 5.900.000) dekken uit gereserveerde afschrijvingslasten van de begroting 2026
- 4 De afschrijvingslasten voor het aandeel riolering (groot € 600.000) dekken binnen het watertakenplan

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 24 februari 2026

de griffier,

de voorzitter,

drs. J.A. Satijn

drs. J.H.A. van Oostrum

Toelichting raadsvoorstel

Onderwerp : Investeringsvoorstel vervangingsprogramma openbare ruimte 2026

Forse vervangingsopgave

De komende twee decennia staat gemeente Berkelland voor een enorme opgave om haar infrastructuur te vernieuwen. Dit is nodig om Berkelland veilig, bereikbaar en leefbaar te houden.

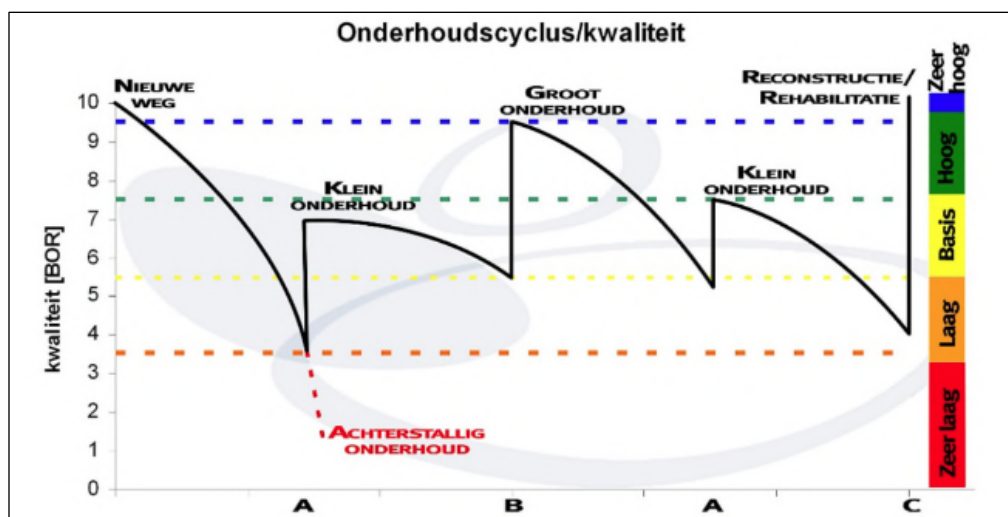
Veel van onze wegen, riolering, bruggen en overige infrastructuur zijn op leeftijd en toe aan vervanging, renovatie of groot onderhoud. Ze werden grotendeels gebouwd in de jaren '60 en '70 toen we veel minder inwoners hadden en lang niet iedereen een auto had. Inmiddels rijden er meer en veel zwaardere auto's en vrachtwagens dan waar destijds op gerekend was. Op dit moment speelt - ook in de gemeente Berkelland - de woningbouwopgave die zorgt voor intensiever gebruik van de infrastructuur. Daarbij komt nog de uitdaging om de noodzakelijke vervanging en renovatie in toenemende mate integraal, klimaatneutraal en duurzaam uit te voeren.

Veel kapitaalgoederen in onze openbare ruimte bereiken het einde van de levensduur of hebben die al bereikt en zijn 'versleten'. Deze situatie wordt ook weergegeven in ons recent behandelde en vastgestelde Wegenbeleidsplan 2025-2029 en Beleidsplan Openbare Verlichting 2025-2034.

De onderhoudscyclus

Elk kapitaalgoed, zoals wegen, riolering, bruggen of verlichting in de openbare ruimte heeft een eindige levensduur. Er is altijd sprake van een aanlegmoment, dat gevolgd wordt door de gebruiksfase. Tijdens het gebruik vindt meerdere malen onderhoud plaats. Soms groot, soms klein. Uiteindelijk gaat elk kapitaalgoed stuk en moet het vervangen worden.

Onderstaand figuur geeft dat verloop weer.

(bron: wegenbeleidsplan, Antea)

In het figuur is duidelijk te zien dat het beheren en onderhouden in de gebruiksfase belangrijk is. Te laat handelen betekent achterstallig onderhoud met risico's op vroegtijdig kapot gaan of forse onverwachte herstelkosten.

De vervangingscyclus

Team advies en beheer openbare ruimte (TABOR) heeft een meerjaren (klimaat) investeringsplan, het MJKIP. Dat zorgt voor een lange termijnvisie met een egalisatie van de investeringsdruk én een integrale aanpak.

We weten zodoende voor onze kapitaalgoederen wat de vervangingswaarde is. Met andere woorden wat ons bezit is, uitgedrukt in euro's. Tegelijk koppelen we aan elk kapitaalgoed een gemiddelde (technische) levensduur. Als we vervolgens de vervangingswaarde delen door de levensduur weten we wat de gemiddelde vervangingsbehoefte is. Bij sommige kapitaalgoederen is sprake van een vervangingsachterstand.

TABOR heeft een aantal langer lopende, opgabegegerichte en programmatische raam- en samenwerkingscontracten die niet alleen onderhoudswerk omvatten, maar onder andere ook één op één vervangingen binnen de opdrachtsscope hebben. Met die raam- en samenwerkingscontracten hebben we de beschikking over opgaveteams (samengesteld uit eigen mensen en medewerkers van contractpartners) die georganiseerd en gestructureerd zijn met het oog op het uitvoeren van onderhoud én vervangingen. Op die manier kan TABOR invulling geven aan een groot deel van de 'eigen' investeringsbehoefte door één op één vervanging van een kapitaalgoed.

Één op één vervanging

Één op één vervangen wil zeggen enkel één (bijvoorbeeld) wegenbouw-opdracht, eventueel in combinatie met een rioolinitiatief. Een kapitaalgroep dus, of hooguit twee, vaak passend binnen zo'n opgavegericht contract. Veel vervangingen vallen hieronder, ze zijn 'going concern'. Kenmerken van één op één vervangingen zijn:

- Het kapitaalgoed wordt één op één vervangen
- Het kapitaalgoed is versleten, vervanging is noodzakelijk
- Uitgangspunten zijn bekend (geen wijzigingen in functionaliteit)
- Beperkt aantal stakeholders (en dus ook zeer beperkte participatie)
- Geen ontwerpvarianten
- Niet complex (zowel qua materie als project)
- Doelmatigheid en doelgerichtheid staan voorop
- Wel integraal en klimaatadaptief

Investeringsprogramma 2026

Samengevat hebben we:

- Beschikbare vervangingsgelden door vrijvallende afschrijvingslasten
- Een duidelijke reguliere jaarlijkse vervangingsvraag, met een vervangingsachterstand van ongeveer 25 miljoen
- Een aantal passende uitvoeringscontracten inclusief functionele projectorganisaties, binnen het werkveld van TABOR, en daarmee
- Capaciteit om vervangingen voor te bereiden, uit te voeren en af te ronden

Op basis daarvan hebben we een investeringsprogramma voor 2026 gemaakt. Daarin staan investeringen die urgentie hebben en binnen de beschikbare capaciteit te starten en af te ronden zijn. Het gaat daarbij bijna geheel om investeringen die binnen beschikbare en passende contracten en contractorganisaties onder te brengen zijn. Op die manier borgen we de voortgang met een doelmatig proces.

assetgroep	Investering	In EUR	Onderbrengen in
Wegen, paden en verhardingen	Reconstructie tweetal recreatieve fietspaden Needse Achterveld	140.000	Contract Groot Onderhoud Wegen
	Reconstructies wegen buitengebied: • Hoonesweg • Horstweg • Abbinksweg • Boksveenweg	3.550.000	

	• Kerkdijk • Meiweg • Wildenborchseweg • Klapperdijk • Voorste Russchemorsdijk • Diverse bermverhardingen		
Rioleringen (vrijverval)	Rioolvervanging Dumasweg en Dr. A.Th. Plantenstraat (Neede)	200.000	Tweefasencontract Reconstructie Borculoseweg / aan te besteden
Rioleringen (mechanisch)	Vervangen persleiding Kerkdijk	300.000	Contract Groot Onderhoud Wegen óf aan te besteden
Rioleringen	Vervangen grondwatermeetnet	100.000	Aan te besteden
Openbare verlichting	Vervanging twee programmajaren (zie beleidsplan OVL)	960.000	Raamovereenkomst 2023 - 2027
Civiele kunstwerken	Vervanging / reconstructie - brug Tolhutterweg - brug Karnemelksteeg - brug Mallumse Molen - leuning Oranjerie	1.250.000	Contract Onderhoud Civiele Kunstwerken
<i>totaal</i>		<i>6.500.000</i>	